

Digitaliseringsavdelningen

Sammanställning av länsstyrelsernas rapportering om utvecklingen inom it-infrastrukturområdet 2019

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Valhallavägen 117 A
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

Innehåll

Sammanställning av länens rapportering om utvecklingen inom it- infrastrukturuområdet 2019

1	Inledning	2
1.1	Sammanfattande kommentarer	2
1.2	Bakgrund	2
1.2.1	<i>Metod och genomförande</i>	3
1.2.2	<i>Syfte</i>	3
2	Allmänt om bredbandssituationen i länen	3
3	Bredbandsstrategier och handlingsplaner	4
4	Samverkan och informationsspridning	5
4.1	Informationsspridning avseende stöd till bredbandsutbyggnad	5
4.2	Samverkan med kommuner	6
4.3	Samverkan mellan länsstyrelser	6
4.4	Samverkan mellan länsstyrelse och region (bredbandskoordinator)	7
4.5	Samverkan inom länsstyrelsen	8
4.6	Samverkan med marknadsaktörer	8
5	Stöd till kommuner	8
6	Elektroniska kommunikationer i kommuners översiktsplanering	10
7	Kartläggning	10
8	Robusthet	11
9	Trådlös teknik	11

1 Inledning

Post- och telestyrelsen (PTS) har i uppdrag att följa upp hur länsstyrelserna verkar för att målen i den nationella bredbandsstrategin ska nås. Sammanställningen beskriver hur länsstyrelserna arbetat i länen utifrån sitt uppdrag under år 2019.

1.1 Sammanfattande kommentarer

Länsstyrelsernas fokus ligger överlag på stödhandläggning¹², men det finns exempel på länsstyrelser som tar ett helhetsgrepp om bredbandsfrågorna genom intern samverkan mellan enheter som hanterar bredbandsstöd, risk- och sårbarhetsfrågor, samhällsplanering med flera. Merparten av länsstyrelserna har god kontakt och välfungerande samverkan med regionen. Samverkan sker bland annat genom utbyte av information och kartläggningar samt gemensamma möten med kommuner. Det finns länsstyrelser som inte har ett aktivt samarbete med den regionala bredbandskoordinatör. I somliga frågor hänvisar några av länsstyrelserna till den regionala bredbandskoordinatör istället för att ge ett eget svar i enkäten. PTS anser att det är viktigt att länsstyrelserna deltar som parter i framtagning och genomförande av länets strategi, liksom i planeringen när det gäller bredbandsutbyggnad. Då erbjudandet till regionerna om att hålla en funktion som regional bredbandskoordinatör går ut första januari 2021, är det särskilt angeläget att det finns en fortsatt kontinuitet i det regionala bredbandsfrämjandet.

När det gäller bredbandsutbyggnaden uppger de flesta länsstyrelser att bredbandsutbyggnaden fortskrider, generellt förväntas dock förseningar i projekten.

1.2 Bakgrund

PTS fick i sitt regleringsbrev för år 2019³ i uppdrag att följa upp och analysera utvecklingen på bredbandsområdet. Inom ramen för uppdraget ska PTS sammanställa länsstyrelsernas rapportering av årets arbete med att främja bredbandsutbyggnaden i länet. Detta eller motsvarande uppdrag att följa upp regeringens bredbandsstrategi har funnits sedan år 2011. Länsstyrelserna har i

---

¹ Stöd inom landsbygdsprogrammet ges till accessnät. I de sju nordligaste och mellersta länen finns även medel för bredbandsutbyggnad inom regionalfonden för ortssammanbindande nät, men dessa medel handläggs av Tillväxtverket. PTS kommer under mars 2020, liksom tidigare år, att publicera en sammanställning av användningen av stödmedel samt en prognos för efterfrågan på stödmedel.

² Länsstyrelserna tillämpar antingen fasta eller löpande beslutsomgångar när stöd beviljas i landsbygdsprogrammet. Vid fasta beslutsomgångar prioriteras ansökningarna genom ett antal urvalskriterier och poängsätts därefter. Vid löpande beslutsomgångar fattas besluten allteftersom ansökningarna kommer in. Liksom förra året tillämpar de flesta länen fasta beslutsomgångar. De för- och nackdelar som tas upp med de olika förfarandesätten har redovisats i föregående års sammanställning.

³ Regleringsbrev för budgetår 2019 avseende Post- och telestyrelsen inom utgiftsområde 22 Kommunikationer, uppdrag 3.1.1 p.1

enlighet med sina regleringsbrev i uppdrag att verka för att det riksdagsbundna målet om att Sverige ska ha bredband i världsklass nås. Inom ramen för detta uppdrag ska länsstyrelserna främja och stödja insatser för bredbandsutbyggnad, bl.a. genom att bistå de regionala bredbandskoordinatorerna i arbetet med att kartlägga hur bredbandstillgången ser ut i länet med hjälp av de data och de verktyg som länsstyrelserna förfogar över. Länsstyrelserna ska till PTS redovisa hur de har bidragit till att målet nås, inklusive hur de har verkat för regional samverkan mellan kommuner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer, samt vilka andra faktorer som har påverkat utvecklingen inom it-infrastrukturområdet i länet.

1.2.1 Metod och genomförande

Länsstyrelsernas rapportering har skett genom en enkät. Denna skickades ut via mejl i mitten av oktober 2019 med önskemål om svar till den 15 december 2019. Samtliga län utom Gotland har inkommit med svar.⁴

Det nationella sekretariatet för bredbandskoordinatorerna följer upp koordinatorernas arbete under året genom en enkät. Svaren från den enkäten redovisas i mars 2020.

1.2.2 Syfte

Syftet med denna rapport är att sammanställa länsstyrelsernas rapportering om arbetet med att främja bredbandsutbyggnaden under 2019. Redovisningen av uppdraget sker på aggregerad nationell nivå och inte länsvis, med undantag för enskilda regionala exempel.

2 Allmänt om bredbandssituationen i länen

Inga dramatiska förändringar har skett i länen från närmast föregående år. Skillnaderna i förutsättningar och utmaningar mellan länen är dock stora. De flesta länsstyrelser beskriver takten som hög eller relativt hög, även om den mellan och inom länen skiljer sig åt beroende på bl.a. demografi, geografiska förutsättningar och hur bredbandsprojekten finansieras. Ett par länsstyrelser beskriver en viss återhämtning i utbyggnadstakten, relativt förra året. I några län redovisas lägre utbyggnadstakt på grund av bristande konkurrens, felbedömningar och/eller vikande investeringsvilja hos kommersiella aktörer. Samtidigt beskrivs nästan genomgående förseningar i både kommersiella och stödfinansierade projekt. Förseningarna rapporteras bero på:

---

⁴ Gotlands län har inte haft några stödmedel inom landsbygdsprogrammet nuvarande programperiod, då bredband är utbyggt över hela ön.

kvalificerade entreprenörer, utdragna processer kring markavtal, tillstånd (Trafikverket nämns i flera enkätsvar), materialbrist, personalomsättning, lantmäteriförrättning och försening i samband med samförläggning.

Med vissa undantag, räknar länsstyrelserna med att stödfinansierade projekt kommer att resultera i planerat antal anslutningar, om än med försening. Det många länsstyrelser uttrycker oro för, är vad som kommer att hända efter dessa påbörjade eller planerade projekt. Generellt finns en uppfattning om att kommersiellt mindre attraktiva platser riskerar att bli s.k. vita fläckar. En länsstyrelse, Örebro, lyfter problemet med inlåsnings effekter som uppstår när en marknadsaktör binder upp kunder i avtal, men sedan inte bygger enligt plan. I enkäten uttrycks önskemål om neutral och tillförlitlig information för sådana situationer.

3 Bredbandsstrategier och handlingsplaner

Regionala bredbandsstrategier är ett viktigt verktyg för att identifiera behov, sätta mål för och genomföra prioriteringar i arbetet med att främja tillgång till bredband. För att kunna vara det styrdokument som en strategi är tänkt att vara, är det viktigt att den är aktuell och speglar rådande situation i länet.

Den 21 december 2016 antogs regeringens bredbandsstrategi⁵ ”Sverige helt uppkopplat 2025” med övergripande mål för bredbandsutbyggnaden i Sverige. I maj 2017 presenterades även en nationell digitaliseringsstrategi⁶. Enligt de svar PTS har fått, har nio län en bredbandsstrategi som är uppdaterad 2018-2019. Tre län har pågående arbete med uppdatering av sin bredbandsstrategi, vilken kommer att beslutas under år 2020. Övriga nio län har inte uppdaterat sin bredbandsstrategi efter 2016. Av dessa har två län ingen regional bredbandsstrategi, utan utgår från den nationella bredbandsstrategin. Höjning av mål för bredbandsutbyggnad, mobilt mål och behovsinventering är exempel på sådant som har uppdaterats i strategierna.

Sexton av länsstyrelserna svarar att den regionala bredbandsstrategin är kopplad till den regionala utvecklingsstrategin eller till annan regional planering. I sju län/regioner finns en regional digital agenda som helt eller delvis omfattar en regional bredbandsstrategi. Sju län svarar att målen i de kommunala bredbandsstrategierna är samordnade med den regionala bredbandsstrategin.

Drygt hälften av länen har ingen handlingsplan kopplad till den regionala bredbandsstrategin, varav några hänvisar till andra typer av dokument och kartläggningar, vilka tjänar som planerings- och prioriteringsunderlag. Bland dem som har handlingsplaner varierar det hur uppdaterade dessa är och huruvida de innehåller tids- och resursatta aktiviteter. Västra Götaland kan

---

⁵ Sverige helt uppkopplat 2025 – En bredbandsstrategi, N2016/08008/D

⁶ För ett hållbart digitaliserat Sverige – en digitaliseringsstrategi, N2017/03643/D

lyftas som ett gott exempel, då länet årligen uppdaterar sin handlingsplan, med tids- och resurssatta aktiviteter, kopplat till den regionala bredbandsstrategin.

När det gäller frågor som rör bredbandsstrategier och handlingsplaner, hänvisar vissa länsstyrelser till regionen.

4 Samverkan och informationsspridning

4.1 Informationsspridning avseende stöd till bredbandsutbyggnad

Länsstyrelserna anpassar i allmänhet generella informations- och kommunikationsinsatser efter rådande behov, vilket innebär att många länsstyrelser har trappat ned dessa, när det inte finns mer stödmedel att fördela. På sin webbplats har man i huvudsak statisk text och länkar vidare till Jordbruksverket. Orsakerna är dels enligt ovan, att man anser att behovet av generell information är litet och dels menar man att det är svårt att hålla en webbsida aktuell. Istället satsar flera länsstyrelser på att vara tillgängliga för personliga möten, möten via Skype, telefonsamtal samt e-post, med stöd och information. Målgruppen är projektägare eller andra aktörer som befinner sig i processen för att anlägga bredband med bredbandsstöd. Ett fåtal län använder digitala kanaler mer aktivt.

Olika stödmottagare har olika förutsättningar och behov. Länsstyrelserna tar vid behov initiativ till att informera om regeländringar som kan påverka pågående projekt och att stödja projektägare med individuell rådgivning för att minska risken för fel som kan leda till sanktioner.

I vissa fall, där det finns god samverkan mellan den regionala bredbandskoordinatören och länsstyrelsen, bidrar även bredbandskoordinatören i informationsarbetet gällande stöd. I vissa län organiseras gemensamma återkommande informationsträffar, där även kommunernas bredbandssamordnare deltar, exempelvis i Värmland och Östergötland. Västmanland lyfter vikten av att skapa långsiktiga och goda relationer med projekten samt att vara konsekvent, målgruppsorienterad och lämna rätt information vid rätt tidpunkt. Även Västra Götaland betonar betydelsen av att anpassa informationen mot berörda målgrupper och menar liksom fler länsstyrelser, att detta ger resultat i form av effektivare handläggning processen igenom.

En särskild informationssatsning har under året gjorts i Jämtland, då landshövdingen har uppmärksammat kommuner och allmänhet på att mobilisering krävs för bredbandsutbyggnad.

Flera län uttrycker att det kan vara svårt att nå rätt målgrupp, främst när det gäller potentiella stödmottagare, vilka ännu inte sökt stöd. Vidare påpekas att personalomsättning i projekten kan göra att information måste upprepas.

4.2 Samverkan med kommuner

Även i år uppger nästan alla länsstyrelser att man deltar i regelbundna samverkansmöten, som bredbandskoordinatören kallar till och där representanter från länets kommuner deltar. I många län hålls möten inom ramen för ett sådant forum en gång per kvartal, i somliga län oftare och i andra mer sällan. I vissa län bjuds ibland andra aktörer av betydelse för bredbandsutbyggnad in, som statliga myndigheter och kommersiella aktörer.

Utmaningar som lyfts är kommunöverskridande projekt⁷, utbyggnad av redundans och alternativa tekniker. Det kan uppstå svårigheter när kommuner saknar en egen bredbandssamordnare och istället hänvisar alla frågor om bredband till sitt stadsnät. En länsstyrelse menar att det i sådana fall ger ett informationsöverläge för det egna stadsnätet gentemot andra aktörer. En annan länsstyrelse menar att det finns risk att bredbandsfrågor inte kommer med på agendan i vissa kommuner, då endast anställda i kommunen (vilket en kommunalt anställd bredbandssamordnare skulle vara, men inte en stadsnätsanställd), tillåts delta i den regionala samverkansgruppen.⁸

4.3 Samverkan mellan länsstyrelser

Länsstyrelserna har gemensamma veckovisa nationella möten via Skype, för diskussioner om frågor inom ramen för Landsbygdsprogrammet. Samtliga svarande nämner dessa möten, vilka uppges vara en plattform för information- och kunskapsutbyte, och lägger grund för smidigare kontakt länsstyrelserna emellan i sakfrågor. Flera länsstyrelser uttrycker att Jordbruksverket, som deltar ibland, har en viktig roll i mötena. På handläggarnivå har länsstyrelserna i allmänhet ett väl fungerande utbyte med näraliggande län vid behov, främst när det gäller oklarheter i stödhandläggning.

Överlag finns inte främjandesamverkan mellan länen, men det finns undantag, där länsstyrelser i olika landsändar träffas eller organiserar sig mer eller mindre formellt för utbyte och samverkan. Under året har exempelvis ett samarbete om informationsutbyte och strategi genomförts av länsstyrelserna i Kronoberg, Södermanland, Örebro och Östergötland. Ett annat exempel är en arbetsgrupp

---

⁷ Post- och telestyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att analysera konsekvenser av om ett undantag från lokaliseringsprincipen för bredbandsverksamhet införs som innebär möjlighet för kommunalt stadsnätsbolag att bygga nät i geografisk närhet till den egna bredbandsverksamheten samt möjlighet att bedriva verksamhet i det utbyggda nätet. PTS ska särskilt belysa effekter för uppfyllelsen av regeringens bredbandsmål och för konkurrensen på marknaden. PTS ska inom ramen för uppdraget ha dialog med Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt övriga relevanta aktörer. PTS ska även inhämta sakkunskap för Konkurrensverket. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2020.

⁸ PTS har i sin rapport *Kommuners roller på bredbandsmarknaden och undantag från den kommunala lokaliseringsprincipen*, PTS-ER-2018:20⁸ berört frågan om kommunala bredbandssamordnare organisatoriska tillhörighet. Om kommunala bredbandssamordnare organisatoriskt tillhör stadsnätet finns risk för sammanblandning av kommunens strategiska roll och stadsnätets verksamhet och därför bör kommunala bredbandssamordnare organisatoriskt tillhöra kommunen. PTS är medveten om att det i små kommuner av resursskäl kan vara svårt att separera ansvaret mellan kommun och stadsnät eller att anställa en dedikerad bredbandssamordnare skild från stadsnätet.

som under ledning av länsstyrelsen i Södermanland och deltagare från Norrbotten, Västra Götaland samt Örebro, tillsammans med Jordbruksverket tagit fram en handledning ”Bedömning av trådlös överföring inom bredbandsstödet”.

4.4 Samverkan mellan länsstyrelse och region (bredbandskoordinator)

För några år sedan tillsattes de regionala bredbandskoordinatorerna i enlighet med det erbjudande om finansiering av en särskild funktion som regeringen beslutade den 28 maj 2015.⁹ Sedan årsskiftet 2018/2019 är koordinatorsfunktionen alltid organisatoriskt placerad på regionen. I 2019 års regleringsbrev anges att länsstyrelserna ska redovisa hur de har verkat för att det riksdagsbundna målet nås, inklusive hur de har verkat för regional samverkan mellan kommuner, statliga myndigheter och andra relevanta aktörer. Denna skrivning talar för att länsstyrelsernas uppdrag avseende it-infrastruktur omfattar mer än handläggning av stöd och har många likheter med bredbandskoordinatorns uppdrag. Bredbandskoordinatorerna ska verka för övergripande samordning, samverkan och samarbete i bredbandsfrågor samt fungera som kontaktpunkt för sådana frågor i respektive län för såväl offentliga som privata aktörer. Formuleringarna understryker den fundamentala betydelsen av samverkan mellan länsstyrelse och region, med gemensam målbild och samordnade aktiviteter, för effektivt resursutnyttjande. Förutsättningen för framgångsrik samverkan och för att främja bredbandsutbyggnaden är att bred kunskap och kompetens upprätthålls och utvecklas inom både länsstyrelse och region, särskilt som erbjudandet till regionerna om att hålla funktionen bredbandskoordinatorer upphör sista december 2020.

Drygt hälften av länsstyrelserna har lämnat svar som visar att samverkan mellan länsstyrelse och bredbandskoordinator/region fungerar väl. Det tar sig uttryck i exempelvis täta och regelbundna möten (ibland i regionala bredbandsgrupper där även kommunerna ingår), konstruktiv samverkan i utveckling av planer och strategier, kartläggning och behovsinventering, gemensamma projekt samt ett allmänt gott kunskaps- och informationsutbyte med goda personliga kontakter. Några länsstyrelser menar att skillnaderna i uppdrag gör att man begränsas i handlingsutrymme, och att arbetet inom länsstyrelsen har blivit allt mer stödfokuserat – det saknas tid för att arbeta med frågor utöver stödhandläggningen.

En länsstyrelse nämner att samverkan kan kompliceras genom att styrningen av regionen (politisk styrning) och länsstyrelsen (statlig myndighet) är olika. En annan länsstyrelse beskriver att målkonflikter kan uppstå genom de regler länsstyrelsen har att förhålla sig till inom Landsbygdsprogrammet och bredbandskoordinatorns avvikande uppfattning om behov av prioritering.

---

⁹ Beslut nr: N2015/04465/ITP

Några av dem som svarat på enkäten, ger uttryck för besvikelse över att man av olika skäl inte haft det samarbete med regionen som skulle önskas. Bland svaren finns också exempel på att länsstyrelser inte har blivit involverade i framtagning av regionala strategier eller planer, där digital infrastruktur finns med eller borde finnas med. En länsstyrelse menar att det finns risk att information som från statliga myndigheter når bredbandskoordinatören, inte förpassas vidare därifrån till länsstyrelsen.

4.5 Samverkan inom länsstyrelsen

Förutom handläggningen av bredbandsstöd inom Landsbygdsprogrammet, har länsstyrelserna en betydelsefull roll i länet, när det gäller många andra frågor som har bäring på bredbandsutbyggnad. Länsstyrelserna har kunskap om och är involverade i områden där det är viktigt att bredbandsfrågorna inte glöms bort. Exempelvis gentemot kommuner när det gäller planläggningsprocesser, risk- och sårbarhetsanalyser och tillstånd inom miljöområdet. Det är därför viktigt att samarbetet inom länsstyrelsen fungerar väl.

Svaren från länsstyrelserna ger ingen förändrad bild jämfört med tidigare år. Vissa länsstyrelser tar ett större helhetsgrepp kring bredbandsfrågorna medan andra länsstyrelser tolkar sitt uppdrag som att länsstyrelsen ska fokusera på stödhantering.

4.6 Samverkan med marknadsaktörer

Länsstyrelsernas samverkan med marknadsaktörer är i allmänhet inte av strategisk karaktär. Informationsutbyte sker nästan uteslutande i samband med förfrågningar, samt projekthandläggning och uppföljning, mer eller mindre regelbundet. Länsstyrelsen i Örebro har dock gjort en marknadsanalys av bredbandsituationen, där kontakten med marknadsaktörerna har varit viktig och länsstyrelsen menar att tät kommunikation kan leda till att problem med bredbandsutbyggnad löses. Länsstyrelserna är också behjälpliga med till exempel samråd för grävning i skyddsvärd mark och att hitta lämplig lösning för grävning (genom länsstyrelsens olika sakområden bredband, natur och kulturmiljö). En länsstyrelse lyfter frågan om att det kan finnas en risk att privata marknadsaktörer hamnar i informationsunderläge visavi de kommunala stadsnäten (se även 4.2 Samverkan med kommuner).

5 Stöd till kommuner

PTS har frågat länsstyrelserna om de ser något särskilt behov av stöd, riktat till kommuner i deras planering av bredband eller tillståndsgivning avseende bredbandsanläggning, i form av utbildning eller information inom PTS sektorsområde. De behov som länsstyrelserna beskriver faller ibland utanför PTS sektorsområde, men förtjänar att nämnas som en del av problembeskrivningen.

En länsstyrelse beskriver i sitt svar olika modeller för bredbandsutbyggnad, vilka alla under rätt förutsättningar kan bli framgångsrika, och önskar att goda exempel sprids.

Även om kommunerna har olika behov, menar flera länsstyrelser att resurs- och kompetensbrist är ett problem, särskilt hos landsbygdskommuner och små kommuner, exempelvis om bredbandssamordnare saknas. GIS-kompetens nämns av en länsstyrelse, som en viktig faktor för att kommunerna ska kunna göra relevanta analyser av utbyggnadsbehov och räkna på rimlighet i anläggningskostnader.

Av enkätsvaren framgår att det är bekymmersamt när kommunpolitiker inte prioriterar bredbandsfrågor eller sätter dem i relation till kommunens digitalisering.¹⁰ Lokalkännedom anses vara viktig, bland annat för att bygga efteranslutningar. Samtidigt uppfattar flera länsstyrelser att kommunerna trappar ner engagemanget i bredbandssamordning. Stöd behövs bland annat gällande planering av bredbandsutbyggnaden, skriver en länsstyrelse. En annan nämner strategisk planering för nybyggnation/samförläggning, efteranslutning och robust kommunikation.

Kommunerna är ofta inte enbart en part i tillståndsgivningen utan även projektägare, direkt eller via kommunalägda bolag. Flera länsstyrelser lyfter behov av stöd i rollen som projektägare. Här nämns utbildning och information om det regelverk och de villkor som styr genomförandet av bredbandsprojekt samt om de underlag som krävs för den ekonomiska redovisningen. En länsstyrelse nämner behov av kompetensförstärkning inom plan- och bygglagen. Två länsstyrelser lyfter upphandlingsrättsliga frågor.

Ytterligare en kategori av behov som framkommer i enkäterna, är att kommunerna behöver hjälp för att ge stöd till de egna medborgarna. Här nämns hur kommunerna riskerar vita fläckar och medborgare som kommer i kläm, då flera kommersiella aktörer aviserar utbyggnad i samma område, binder upp kunder i avtal och sedan får för låg anslutningsgrad för att utbyggnad ska vara ekonomiskt intressant. Information till slutkunderna om nyttan med fiber jämfört med trådlösa alternativ efterlyses i ett svar.

En länsstyrelse föreslår att en utpekad aktör bör ha ett övergripande ansvar för ett centralt register över landets alla fiberkanalisationer. Det skulle vara till nytta bland annat vid skogsbränder eller andra kriser, menar länsstyrelsen.

---

¹⁰ Inom ramen för Bredbandsforums verksamhet pågår satsningen ”Bredbandslyftet” som är vägledning genom dialog till kommunledning och andra kommunrepresentanter i hur de kan arbeta strategiskt med utbyggnaden av bredband i hela kommunen. Satsningen beräknas kunna komma mellan 30 och 50 kommuner till godo under perioden mars 2019 till och med december 2020. Bredbandsforums kansli genomför satsningen med hjälp av de regionala bredbandskoordinatorerna och resurskonsult.

6 Elektroniska kommunikationer i kommuners översiktsplanering

Endast tre län uppger att en eller flera av länets kommuner refererar till den regionala bredbandsstrategin i sina översiktsplaner.¹¹ Trots det uppger hälften av länsstyrelserna att man arbetar med frågan om elektronisk kommunikation i fysisk planering. Löpande insatser kan vara information till kommunerna om elektronisk kommunikation som ett allmänt intresse, vilket ska tas hänsyn till enligt Plan- och bygglagen, samt att man lyfter elektronisk kommunikation som en lokaliseringförutsättning på samma sätt som annan teknisk infrastruktur. Fler insatser kan bland annat vara granskning och internremittering av kommuners översiktsplaner, bevakning av bredbandsfrågor vid plansamråd och behandling av elektronisk kommunikation i handläggarforum. Östergötland har en process för påminnelse om och uppföljning av elektronisk kommunikation i kommunernas översiktsplaner. Särskilda insatser som har gjorts under år 2019 exemplifieras av länsstyrelsen i Örebro, som har sammanställt en kartläggning (som gjordes under år 2018) av hur man arbetar med elektronisk kommunikation i översiktsplaneringen i kommunerna. Vidare tog länsstyrelsen i Jönköping under samma år fram en vägledning med råd inför kommunernas översiktsplanering, där digital infrastruktur ingår.

Av dem som uppger sig inte arbeta för att underlätta kommuners översiktsplanering avseende elektroniska kommunikationer, hänvisar några till den regionala bredbandskoordinatören.

7 Kartläggning

Så gott som alla län utnyttjar PTS e-tjänst Bredbandskartan. För knappt hälften av länsstyrelserna är Bredbandskartan det huvudsakliga kartbaserade underlaget, som tillsammans med information om beviljade stödområden och dito projekt, används för bredbandsfrämjande arbete. Ibland kompletteras underlaget från Bredbandskartan med underlag från kommunerna och regionen (regional bredbandskoordinator).

Övriga svarande länsstyrelser utnyttjar PTS Bredbandskarta som ett av fler underlag och tar fram olika typer av kompletterande material. Mer ambitiösa satsningar återfinns exempelvis i Uppsala, Skåne, Södermanland, Västernorrland och Västra Götaland som under året har tagit fram fördjupat material som underlag för prioriteringar, planering, strategier och handlingsplaner. I flera fall finns ett systematiskt utbyte av expertis och material mellan regionen och länsstyrelsen.

---

¹¹ Att det inte är fler, kan bero på att den som besvarar enkäten helt enkelt inte vet om kommunernas översiktsplaner refererar till den regionala bredbandsstrategin.

Kartläggning av den nuvarande bredbandssituationen i länet är en viktig utgångspunkt för det regionala bredbandsarbetet. För länsstyrelserna är den viktig bland annat för att bedöma i vilka områden stöd kan beviljas. Ett problem som lyfts, liksom tidigare år, är att det är svårt att hitta bra kartmaterial som visar ”vita fläckar” med behov av bredband, områden som byggts utan bredbandsstöd samt planerad utbyggnad.

Sekretariatet för bredbandskoordinatorerna har inhämtat mer precis information om vilka kartläggningar som gjorts i länen inom ramen för sin sammanställning av bredbandskoordinatorernas verksamhet under 2019.

8 Robusthet

Länsstyrelsernas enkätsvar visar att ingen förändring i sak eller arbetssätt har skett sedan år 2018. Överlag menar länsstyrelserna att man följer gällande regelverk avseende hur näten ska byggas för att bli stödberättigade genom Landsbygdsprogrammet. Länsstyrelserna informerar om Robust fiber¹² och om gällande regler via sin webbplats och/eller länkar till Jordbruksverket. Ett par län påpekar att det är entreprenörernas ansvar att se till robustheten. Jämtland nämner i enkäten att man gör uppföljning på plats om man får signaler om brister i stödbeviljade projekt. Vissa län, som Jönköping och Uppsala, samverkar med den regionala bredbandskoordinatören för ökad robusthet i form av utbildning och Västernorrland, Västra Götaland samt Östergötland bedriver samverkan för att öka redundansen i näten inom länet/regionen.

9 Trådlös teknik

Det upplevda intresset för trådlösa tekniker varierar mellan länen, men majoriteten av respondenterna uppfattar att intresset kommer att växa. Tre län har fram till och med år 2019 beviljat stöd för trådlösa tekniker. Övriga län har inte fått ansökningar gällande trådlös teknik, men några har fått förfrågningar.

Flera länsstyrelser problematiserar trådlösa tekniker i förhållande till regeringens bredbandsmål för år 2025. Stöd, ledning och information efterlyses om detta. Under året har en grupp av länsstyrelser under ledning av länsstyrelsen i Södermanland tillsammans med Jordbruksverket arbetat fram ett frågeformulär till hjälp för sökande och vid bedömning av ansökningar om bredbandsstöd, vilket finns tillgängligt för alla länsstyrelser. Flera länsstyrelser menar också att

---

¹² Robust fiber är ett branschgemensamt koncept med syfte att ge tydlig vägledning till den som vill bygga eller upphandla robusta och driftsäkra fibernät, www.robustfiber.se

man inte har tillräcklig generell kunskap om trådlösa tekniker och att den information som finns, är från aktörer med kommersiellt intresse i frågan.¹³

Ett län har fattat ett principbeslut om att trådlös teknik är en sämre lösning som inte är stödberättigad. Ett annat län deltar genom regionen i ett nationellt projekt finansierat av bl.a. Vinnova för att utveckla en teknisk lösning för bättre mobiltäckning.

---

¹³ PTS publicerade i december 2018 en vägledning om trådlös teknik:
https://www.pts.se/globalassets/startpage/dokument/bransch/radio/arrangemang-och-forum/tradlosa-tekniker/pts_vagledning-tradlosa-tekniker.pdf